§ VIII. — De quibusdam matrimoniorum speciebus.

SUMMAE RERUM. — 395. Animadversiones praeviae. — 396. De matrimoniis *mixtis* in genere. — 397. Quae in re a Pastore praestanda. — 398. De *conscientiae* matrimonio quoad canones. — 399. Quoad pastorales industrias. — 400. De matrimonio *morganatico*. — 401. De matrimoniis *in extremis* quae a nuperrimo jure edicantur. — 402. Pastorales jure normae. . . . . . *Pag.* 443

§. IX. — De matrimonii revalidatione ac de coniugum separatione.

SUMMAE RERUM. — 403. Quoad matrimonii revalidationem quae canones edicant. — 404. De boni Pastoris in familiaribus discordiis opera, et harum caussae ac genesim quae. — 405. De separatione coniugium canonicae normae. — 406. Pastorales in re industriae quae. . . . . *Pag.* 448

Articulus VI.

DE EXTREMAE UNCTIONIS SACRAMENTO EIUSQUE PECULIARIBUS ADJUNCTIS.

§ I. — De Extremae Unctionis Sacramento.

SUMMAE RERUM. — 407 Quae huius Sacramenti vis ac efficacia. — 408. Tum ex canonum, tum ex theologiae morum de hoc Sacramento synopsis. — 409. Pastoralia in re praecepta quae sint. — 410. Quae antea, in, ac post huius Sacramenti administrationem a Pastore praestanda sunt, practica ratione, per partes referuntur ac illustrantur . . . . *Pag.* 454

§ II. — De quibusdam in infirmorum visitatione prudentialibus servandis industriis.

SUMMAE RERUM. — 411. Quae in re prae oculis habenda ac sedulo servanda sint. — 412. Infirmorum cura cuius sit . . . . *Pag.* 459

§ III. Quae quoad postremorum sacramentorum administrationem medicinae pastoralis praecepta prae oculis habere juvabit.

SUMMAE RERUM. — 413. De febri. — 414. De arteriae radialis pulsationibus. — 415. De systemate nerveo. — 416. De pellis colore ac coeteris peculiaribus conditionibus. — 417. Conclusio . . . . *Pag.* 462

CAP. II.

DE QUIBUSDAM DEI ET ECCLESIAE PRAECEPTIS.

Articulus I.

DE QUIBUSDAM DECALOGI PRAECEPTIS.

§ I. — De primo Decalogi praecepto, seu de *Dei adoratione.*

SUMMAE RERUM. — 418. Animadversiones praeviae. — 419. De superstitionibus et ad illas eradicandas pastoralibus industriis. — 420. De hypnotismo ac spiritismo, et quae in re dogmatum ac morum teologiae praecepta sint. — 421. Quaedam de re pastoralia monimenta accedunt . . . . *Pag.* 469

§ II. — De altero decalogi praecepto, seu de *divini nominis usurpatione* eiusque *blasphemia.*

SUMMAE RERUM. — 422. Animadversiones praeviae. — 423. De divini nominis usurpatione juxta theologia morum et pastorales sollecitudines. — 424. De blasphemia eiusque juxta morum theologiae principia. — 425. Quae ad illam extirpandam Pastori suaderi possint . . . . *Pag.* 474

§ III. — De tertio decalogi praecepto, seu *sanctificatione festorum.*

SUMMAE RERUM. — 426. Animadversiones praeviae. — 427. De dierum festorum sanctificatione — 428. Quae quoad missam festivam theologiae moralis ac nuperrima SS. D. N. Pii PP. X canonum ac lithurgiae leges sint. — 429. Quoad opera servilia quae morum theologiae praecepta sint. — 430. Ad festorum dierum sanctificationem obtinendam quae Pastori suaderi possint . . . . *Pag.* 477

Articulus II.

DE QUIBUSDAM ECCLESIAE PRAECEPTIS.

§ I. — De tertio ac quarto Ecclesiae praeceptis, nimirum de *annua Confessione*, ac de *Communione paschali.*

SUMMAE RERUM. — 431. Quoad annualem confessionem quae morum theologia jubeat. — 432. Quaedam peculiaris in re industria Pastori recolitur. — 433. De Communioni Paschali tum ex canonibus, tum ex morum theologia synopsis. — 434. Pastoralia in re monimenta recensentur. . . . . *Pag.* 486

§ II. — De quinto et sexto Ecclesiae praeceptis, nimirum, de *a carne, extra ieiunium, abstinentia*, et de *ecclesiastico ieiunio.*

SUMMAE RERUM. — 435. Animadversiones praeviae. — 436. De a carnibus abstinentia quae theologia morum doceat. — 437. Quoad jeiunium quae eiusdem praecepta sint. — 438. Quae pro Italia nuperrinum jus in utrisque sit. — 439. Quoad utrumque pastoralia quaedam monimenta recensentur . *Pag.* 489

§ III. — De postremo Ecclesiae praecepto, seu de *decimis solvendis.*

SUMMAE RERUM. — 440. Quo jure hoc praeceptum innitatur. — 441. Variae in re rationes indigitantur. — 442. Quae in re a Pastore prae oculis habenda sint. *Pag.* 497

CAP. III.

DE QUIBUSDAM SPIRITUALIS PAROECIAE ADMINISTRATIONIS MEDIIS AC ADIUMENTIS.

Articulus I.

DE MEDIIS DIRECTIS.

§ I. — De verbi Dei dispensatione in genere.

SUMMAE RERUM. — 443. Tridentinae Synodi in re praeceptum. — 444. Quae huius muneris praestantia. — 445. De concionatoris remota ac proxima praeparatione. — 446. Pastoralium concionum materia quae. — 447. In dicendo quomodo se habere Pastor debeat. — 448. De eleemosynis inter concionandum quaeritandis. — 449. Quorum concionandi officium sit, et qui ad hoc adsciscendi. — 450. Quomodo concionatores habendi. — 451. Quando cooptandi sint. . . *Pag.* 499

§ II. — De quibusdam sacris praedicationibus.

SUMMAE RERUM. — 452. Animadversiones praeviae. — 453. De quadragesimalibus sermonibus, et ad rem pastorales normae. — 454. Quae hoc sacro tempore Pastoribus suadenda sint. — 455. De Missionibus. — 456. Ad rem normae. — 457. De Conferentiis quae tenenda sint. — 458. De Conferentiis quae tenenda sint. — 459. De contradictoriis. — 460. De mense mariano quoad praedicationem . . . . *Pag.* 546

§ III. — De cathechisticis instructionibus ac explanationibus juxta nuperrimum jus Pianum.

SUMMAE RERUM. — 461. Animadversiones praeviae. — 462. Quae in re SS. D. N. Pii PP. X ordinationes habeantur. — 463. De cathechismo *pueris* tradendo. — 464. Borromeana in re ratio practica recolitur. — 465. Paedagogica quaedam in re consilia memorantur. — 466. De catechismi *fidelibus* explicatione et ad rem pastorales industriae. — 467. De *Religionis Scholis* quibusdam in locis constituendis. . . . . *Pag.* 514

§ IV. — De cura iuventutis in genere.

SUMMAE RERUM. — 468. Quod et quantum Ecclesiae studium ac cura in re sint. — 469. Nostrorum temporum difficillima condicio. — 470. De boni Pastoris in re sollecitudinibus, ac primum de eius vigilantia eiusque partibus . . *Pag.* 522

§. V. — De quibusdam peculiaribus quoad juventutem Pastori suadendis curis.

SUMMAE RERUM. — 471. Animadversiones praeviae. — 472. Quaedam in re pernecessaria recoluntur. — 473. De *Scholis Liberis, postcholasticis Operibus, Sacris Oratoriis, Recreatoriis* ac *Consociationibus sportivis* constituendis excolendisque. *Pag.* 526

§ VI. — De scandalis a Pastore eradicandis coercendisque.

SUMMAE RERUM. — 474. Animadversiones praeviae. — 475. Rei difficultates, et ad illas exsuperandas industriae recensentur. — 476. De abusibus qui ex superbia haberi consuescunt. — 477. De aliis qui ex malis moribus oriuntur, nimirum; *a)* De imaginibus ac libris; *b)* De malis perditisque domibus ac personis; *c)* De natantibus; *d)* De choreis; *e)* De malis theatris; *f)* De aliis quibusdam spectaculis, ubi et de kynematographis; *g)* De amatoriis collocutionibus; *h)* De luxu ac immodestia vestium. — 478. Quomodo in his devitandis omnibus cum fidelibus se habere Pastor debeat, ubi et de castitatis institutione. — 479. De cauponibus ac tabernis. — 480. De aleatoriis lusibus. — 481. De ebrietate ac alcoolysmi lue. — 482. De cumulandi opum insana aviditate ubi et de usura ac operariorum mercede debita. — 483. De cum haereticis ac infidelibus, tum christifidelium, tum Pastorum consortio. — 484. In publicis anticlericalibus demonstrationibus quae a Pastore praestanda sint. — 485. De secretis malis sectis. — 486. De malis Sodalitatibus caeterisque censuris haud ligatis, sed suspectis. *Pag.* 531

§ VII. — De malis libris, diariis, ephemeridibus et similibus.

SUMMAE RERUM. — 487. Animadversiones praeviae. — 488. De libris prohibitis canonica synopsis. — 489. De malis libris a fidelium manibus arcendis, et ad rem pastorales nostris temporibus aptae industriae. — 490. De diariis quae cum fidelibus a Pastore servanda sint. — 491. Gravissimae SS. D. N. Pii PP. X lamentationes. — 492. Quae quoad utrosque per se ipsum prae oculis habere Pastor possit debeatque . . . . *Pag.* 543

§ VIII. — De Confraternitatibus, Piis Sodalitiis, quibusdam peculiaribus devotionibus christifidelibus suadendis, necnon de Piis Peregrinationibus.

SUMMAE RERUM. — 493. Animadversiones praeviae. — 494. Canonicae quoad Confraternitates normae recensentur. — 495. Pastorales in re industriae recoluntur. — 496. Hae Confraternitates enumerantur. — 497. De peculiaribus devotionibus in fidelibus fovendis, nimirum: *a)* erga SS. Eucharestiam ac SS. Cor Iesu; *b)* erga Spiritum Sanctum; c) erga Christi Passionem; *d)* B. M. V. erga et ad rem apostolicae ac liturgicae peculiares industriae; *e)* de devotione in S. Familia suadendae; *f)* de S. Iosephi cultu; *g)* de in SS. Angelos devotione; *h)* de Defunctorum cultu generalie. — 498. Maximi momenti animadversio. — 499. De Peregrinationibus piis, et ad rem pastorales normae. — 500. Conclusio . . . . *Pag.* 550

Articulus II.

DE MEDIIS INDIRECTIS.

§ I. — De Paroeciae ac paroecianorum agnitione, ac Pastoris cum grege consuetudine.

SUMMAE RERUM. — 501. Cuius agnitionis praxis quae. - 502. De *animarum Statu* redigendo et ad rem practica ratio. - 503. De fidelium ad Pastorem accessu. - 504. De Pastoris cum oribus consuetudine. - 505. De spiritu *paroeciali* in fidelibus fovendo . . . . *Pag.* 562

§ II. — De Boni Pastoris practica caritate, seu de eleemosynis.

SUMMAE RERUM. — 506. Quae et quantae in re Sanctae Ecclesiae gloriae sint. — 507. Caritatis in Pastores gravis obligatio. — 508. Norma ad rem pastorales quoad privatam illam quae esse possint. — 509. De publica quae tenenda sint. — 510. Conclusio . . . . *Pag.* 568

§ III. — De *Actione Sociali,* seu *Populari* in genere.

SUMMAE RERUM. — 511. De Ecclesiae in re materna sollecitudine. — 512. Huius actionis finis qualis. — 513. Quae eius notae seu qualitates esse debeant ex nuperrimis pontificiis documentis indigitatur. — 514. Quae in re a Pastore ratio servanda sit. — 515. Huius actionis praxis, S. D. N. Pio PP. X duce, exhibetur . . . . *Pag.* 575

§ IV. — De quibusdam *Socialis,* seu *Popularis Actionis* temporibus nostris magis accomodatis necessitatibus ac contingentiis.

SUMMAE RERUM. — 516. De catholicarum puellarum protectione, et ad hoc duplici differentiae Consociationibus. — 517. De generalis emigrantium cura, et ad rem nuperrimum Apostolicae Sedis documentum. — 518. De alteri ordinis emigrantium boni Pastoris sollecitudine, nempe: *a)* generalis in re norma; *b)* de civitates petentibus puellis, et ad rem peculiares pastorales normae; *c)* de pueris in collegiis seu convictibus; *d)* de militibus. — 519. De immigrantibus. — 520. De ecclesiasticis personis ac rebus iuridica defensione, ubi recentissimum *fori* decretum recolitur. — 521. De operistitio [*sciopero, grève, strike*] et quomodo hoc in adiuncto se habere Pastor possit debeatque. — 522. De capsis ruralibus ac mensis argentariis, ubi nuperrimum SS. D. N. Pii PP. X documentum affertur. — 523. De tum municipalibus, tum politicis electionibus, et quae in re servanda cavendaque sint. — 524. De publicis opificiis et pastorales ad rem normae. — 525. De catholico feminismo eiusque genuina indole. . . . . . *Pag.* 585

IV.

Quoad temporalem Paroeciae administrationem.

CAP. I.

DE IPSA IN GENERE ET IN SPECIE.

Articulus I.

DE TEMPORALI PAROECIAE ADMINISTRATIONE IN GENERE.

§ I. — De huius gestionis necessitate ac momento, et ad rem generales industriae.

SUMMAE RERUM. — 527. De aptae temporalis Paroeciae administrationis necessitate ac momento. — 528. Tum pro privata ac personali, tum pro publica ac pastorali Pastoris administratione prudentiales industriae. — 529. De testamento a Pastore condendo, et ad rem normae . . . . *Pag.* 597

§ II. — De Ecclesiae Fabrica eiusque Consiliariis.

SUMMAE RERUM. — 530. Huius institutionis indoles. — 531. De huius consilii constitutione. — 532. Prudentiales ac pastorales in re normae recoluntur *Pag.* 603

Articulus II.

DE TEMPORALI PAROECIAE ADMINISTRATIONE IN SPECIE, EIUSQUE ADIUMENTIS.

§ I. — De Ecclesiae bonis in genere.

SUMMAE RERUM. — 533. Animadversiones praeviae. — 534. Canonicae in re leges quae sint. — 535. Quaedam pastorales industriae recoluntur . . . *Pag.* 606

§ II. — De quibusdam peculiaribus Ecclesiae bonis, et primum de *certis*.

Summae Rerum. — 536. De paroeciali beneficio in genere. — 537. Canonum ad rem leges recoluntur. — 538. Pastoralia monimenta exhibentur. — 539. De legatis ac fondationibus piis quoad jus canonicum. — 540. Pastorales in re industriae sequuntur. — 541. De missarum eleemosynis. — 542. De stolae juribus quoad canones. — 543. Quae in his exigendis prae oculis habere Pastor debeat. *Pag.* 609

§. III. — De quibusdam *incertis* paroeciae ac Parochi emolumentis.

Summae Rerum. — 544. De fidelium oblationibus quae, generali ratione, jubeant canones. — 545. De eorum communibus oblationibus, et ad rem industriae practicae. — 546. De extraordinem collectis. — 547. Generatim quae in re prae oculis habenda sint. — 548. De personalibus eleemosynis Parocho traditis, et ad rem practicae normae . . . . *Pag.* 616

§ IV. — De Paroeciae Tabulario seu Archivio ac de his quae inibi adservanda veniunt.

Summae Rerum. — 549. Animadversiones praeviae. — 550. Ubi tabularium ac quae ratione constituendum sit. — 551. Quae inibi adservanda. — 552. De canonicis libris in genere ac in specie — 553. De tabularii custodia ac usu . *Pag.* 620

Epilogus . . . . *Pag.* 626

Documenta ac paradygmata . . . . *Pag.* 628

I. Formula fidei eiusque pianum additamentum . . . . *Pag.* 629
II. Iuramenta a Pastore emittenda:
a) antimodernisticum . . . . » 632
b) pro executione decret. *Maxima cura* [a S. C. Consist. statutum] » 634
III. Curiae Romanae reformatio juxta C. *Sapienti consilio*. . . . » 635
IV. Quando missae defunctorum prohibeantur . . . . » 637
V. Baptismi regestum . . . . » 640
VI. Confirmationis regestum. . . . . » 641
VII. Schedula Confirmationis . . . . » »
VIII. Schedula Confessionis . . . . » 642
IX. Indultum oratorii privati. . . . . » »
X. Indultum pro missa in navi . . . . » 643
XI. Indultum missae votivae . . . . » 644
XII. Quando missae votivae prohibeantur . . . . » 645
XIII. Indultum missae in Nocte Nativit. D. N. I. C. . . . . » 647
XIV. Indultum missae ante auroram . . . . » 648
XV. Regestum missarum manualium . . . . » 649
XVI. Indultum oratorii domestici. . . . . » 650
XVII. Indultum adservationis SS. Sacramenti in oratorio privato . . » 651
XVIII. Dispensatio a jeiunio pro sumenda SS. Eucharestia. . . . . » 652
XIX. Indultum ab impedimento matrimoniali maiori . . . . » 653
XX. Indultum ab eodem cum prolis legitimatione . . . . » 654
XXI. Indultum ab impedimento minori. . . . . » 655
XXII. Indultum ab eodem cum prolis legitimatione . . . . » 656
XXIII. Indultum ab impedimento criminis neutro machinante . . . » 657
XXIV. Indultum ab eodem cum prolis legitimatione . . . . » 658
XXV. Dispensatio pro foro interno. . . . . » 659
XXVI. Dispensatio ab impedimento sponsalium . . . . » 660
XXVII. Formula sponsalium juxta decret. *Ne temere*. . . . . . . » 661
XXVIII. Formula petendi publicationes in alia paroecia . . . . . . » 662
XXVIX. Formula dispensationis a bannis . . . . » 663
XXX. Matrimoniorum regestum . . . . » 664
XXXI. Matrimonii denunciatio baptismi Parocho facienda, juxta decret S. C. Sacr. [6 mart. 1911] . . . . » 665

XXXII. Attestatio catholicae educationis prolis in matrimoniis *mixtis* exigenda . . . . *Pag.* 666
XXXIII. Paradygmata quoad matrimonium *conscientiae* . . . . . » 667
XXXIV. Attestatio matrimonii in *extremis* . . . . » 669
XXXV. Indultum sanationis matrimonii in radice . . . . » 670
XXXVI. Defunctorum regestum . . . . » 671
XXXVII. Indultum pro tempore paschali protrahendo . . . . . . » 672
XXXVIII. Indultum ab abstinentia . . . . » 673
XXXIX. Ordinationes apostolicae contra modernismum . . . . . . » 674
XL. Indultum pro libris prohibitis . . . . » 687
XLI. Testimonium paupertatis . . . . » 688
XLII. Moralitatis testimonium . . . . » 689
LXIII. Testimonium emigrantibus praebendum. . . . . » 690
LXIV. *Status animarum* . . . . » 691
LXV. Indultum a residentia. . . . . » 692

Index rerum notabilium. . . . . » 693

INDEX SYNOPTICUS.

De Boni Pastoris

- **A — Persona** [pag. 1-207]
  - CAP. I. De eius sanctitate [pag. 2-80]
    - Artic. I. – De humilitate. . *Pag.* 2
    - » II. – De regularitate . . » 19
    - » III. – De patientia. . . . » 31
    - » IV. – De caritate. . . . . » 46
    - » V. – De fortitudine . . . » 35
    - » VI. – De oratione . . . . » 66
  - CAP. II. De eius prudentia [pag. 81-163]
    - Artic. I. – De prudentia in genere . . . . » 81
    - » II. – De eius generalibus adjumentis . . . . » 94
    - » III. – De ovium agnitione » 107
    - » IV. – De ad hoc peculiaribus industriis . . . . . » 118
    - » V. – De peculiari prudentiae praxi. . . . . » 140
  - CAP. III. De eius justitia et aequitate [pag. 164-200]
    - Artic. I. – De correctione in genere. . . . . » 164
    - » II. – De eius condicionibus . . . . » 174
    - » III. – De emulatione . . . » 198
  - CAP. IV. De eius scientia [pag. 201-207]
    - Artic. I. – Quae et quanta esse debeat . . . . . . » 201
- **B — Opera** [pag. 208-624]
  - *a*) Quoad utramque administrationem [pag. 208-257]
    - CAP. I. Praeliminaria [pag. 208-221]
      - Artic. I. – De paroecia eiusque Curatoris canonica condicione . . . . » 208
    - CAP. II. De Pastoris relationibus [pag. 222-245]
      - Artic. I. – Erga Superiores . . » 222
      - » II. – Erga Aequales. . . » 240
      - » III. – Erga inferiores ecclesiasticos ac domesticos . . . . » 248
  - *b*) Quoad administrationem spiritualem [pag. 258-590]
    - I. In genere . . . . [pag. 258-300]
      - Artic. I. – Praeliminaria. . . . » 258
      - » II. – De divino cultu in genere . . . . . . » 276
      - » III. – De divino cultu in specie . . . . . . » 284
    - II. In specie [pag. 301-510]
      - CAP. I. De Sacramentis [pag. 301-418]
        - Artic. I. – De Sacramentorum administratione generali . . . . » 301
        - » II. – De Baptismo, Confirmatione ac Ordine » 305
        - » III. – De Poenitentia . . » 314
        - » IV. – De Eucharestia . . » 379
        - » V. – De Matrimonio . . » 402
        - » VI. – De Extrema Unctione eiusque adjunctis . » 454
      - CAP. II. De quibusdam decalogi et Ecclesiae praeceptis [pag. 469-498]
        - Artic. I. – De Decalogi Praeceptis . . . . » 469
        - » II. – De Ecclesiae Praeceptis . . . . » 486
      - CAP. III. De eius adjumentis [pag. 499-590]
        - Artic. I. – De directis. . . . . » 499
        - » II. – De indirectis. . . . » 562
  - *c*) Quoad administrationem temporalem. [pag. 591-624]
    - Artic. I. – In genere . . . . . » 591
    - » II. – In specie. . . . . . » 624

PARS PRIMA

DE
BONI PASTORIS
PERSONA
EIUSQUE GENERALIBUS OBLIGATIONIBUS

Quaenam boni Pastoris [qua talis] generales qualitates sint perscrutanti, tamquam omnium compendium facile caritas occurrit, qua Parochi affectus ac cogitata, tum erga Deum ac maiores Praelatos, tum erga animas adeo indefesse flagrare debent ut [Ecclesiae Sanctae iuxta vota] dominicum gregem ad vitae cristianae finem assequendum perducere valeat. *Finis*, enim, *praecepti caritas est*, *perfectio legis* [1], *mandatum consummatum*, *a quo omnis lex pendet et Prophetae* [2], *sine qua impossibile est placere Deo, et ad consortium filiorum Dei pervenire* [3], eoque minus subditorum animas perducere. Attamen, quoad peculiare ipsum propositum nostrum spectat, ad maiorem boni Pastori afferendam utilitatem, hanc ipsam caritatis virtutem enucleatius exponere peropportunum ducimus. Hac autem, ratione praecellentis huius virtutis solis radiis qui in Parocho splendescere debent ita distinguemus ut de eius sanctitate primum, de prudentia deinde, deque iustitia ac scientia demum dicamus.

[1] I Timoth. I, 5.
[2] Matth. VII, 12.
[3] S. Ioann. Chrysostom. *Homil. XXIV.*